

“...สังคมชนบทยังมีคนที่มีศีลธรรม จริยธรรม มีความ
ขยันหมั่นเพียร รู้จักคิดสร้างฐานะของตนเองให้มั่นคงและ
เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่เพื่อนมนุษย์และสัตว์ร่วมโลกด้วยกัน มี
ความรัก รับผิดชอบและทวงแทนธรรมชาติ เพราะเขารู้ว่า
สัจธรรม ความรู้ ความจริง ปัญญาต่างๆ ล้วนอยู่ใน
ธรรมชาติทั้งสิ้น ...”

คนสอนลิง คนสอนคน

สุนันท์ อินทนิล *

เมื่อวันที่ 19-21 มกราคม 2543 ผู้เขียนได้มีโอกาสออกไปเก็บข้อมูลภาคสนามต่างจังหวัด ร่วมกับเพื่อน
นิสิตปริญญาโทไทยคดีศึกษา การไปครั้งนี้ได้รับประสบการณ์และข้อคิดหลายอย่าง อันเกิดจากคนในสังคมคิด ทำ
และดิ้นรนเพื่อให้ตนและครอบครัวสามารถดำรงชีวิตอยู่อย่างปกติสุขได้ท่ามกลางสังคมปัจจุบันที่มีแต่การแก่งแย่ง
ชิงดีชิงเด่น การเอารอดเอาเปรียบเพื่อเอาตัวรอด ใครเก่งใครมีความสามารถมีอำนาจดำรงชีวิตยืนอยู่เหนือคนอื่น
ทรัพย์สินเงินทอง สวรรค์ทรัพย์ หรือสังหาริมทรัพย์ก็จะหลั่งไหลเข้ามา ไม่ว่าจะได้มาถูกครองครองธรรมหรือ
ไม่ก็ตาม แต่ผู้ครองทรัพย์เหล่านั้นจะกลายเป็นผู้มีเกียรติ มีศักดิ์ศรี เป็นที่ยอมรับของบุคคลทั่วไป

แต่ในสังคมชนบทยังมีคนที่มีศีลธรรม จริยธรรม มีความขยันหมั่นเพียร รู้จักคิดสร้างฐานะของตนเองให้
มั่นคงและเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่เพื่อนมนุษย์และสัตว์ร่วมโลกด้วยกัน มีความรัก รับผิดชอบและทวงแทนธรรมชาติ
เพราะเขารู้ว่าสัจธรรม ความรู้ ความจริง ปัญญาต่างๆ ล้วนอยู่ในธรรมชาติทั้งสิ้น คนที่เข้าใจธรรมชาติและดำรง
ชีวิตให้เป็นธรรมชาติจะพบแต่ความสงบและสันติสุข คนหนึ่งที่พบและเก็บมาเขียนให้ทราบถึงวิถีชีวิตของเขาก็คือ
ครูสมพร แซ่โค้ว คนสอนลิงสุราษฎร์ธานี ซึ่งสิ่งที่เราค้นเคยก็คือ “ไข่น้อย” ดาราโทรทัศน์ที่เราเห็นกันอยู่บ่อยๆ

ครูสมพร แซ่โค้ว มีภูมิลำเนาอยู่ที่บ้านเลขที่ 24 หมู่ที่ 4 ตำบลทุ่งกง อำเภอกาญจนดิษฐ์ จังหวัด
สุราษฎร์ธานี พ่อเป็นคนจีนมาจากเมืองจีน แม่เป็นเป็นชาวสุพรรณบุรี อพยพเร่ร่อนหนีภัยมาเพียงลำพัง มาพบ
และแต่งงานอยู่กินกัน มีบุตรด้วยกัน 4 คน เมื่อพ่อกับแม่มาอยู่ที่นี้ก็ยึดอาชีพทำสวนผลไม้ มีมะพร้าวเป็นพืชหลัก
เมื่อมะพร้าวมากและยังสูงขึ้นเป็นลำดับ แรงงานคนไม่สามารถที่จะเก็บได้ทัน จึงมีการใช้แรงงานลิงช่วยในการปีน
ขึ้นไปเก็บมะพร้าวบนต้น ภาพอดีตหลายคนโดยเฉพาะคนที่อยู่แถวชนบททางภาคใต้ ซึ่งนิยมปลูกมะพร้าวกันแทบ

* นักวิชาการโสตทัศนศึกษา ระดับ 6 สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยทักษิณ

ทุกบ้าน คงคุ้นเคยกับภาพคนจูงลิงไปเก็บมะพร้าวกันดี จะเห็นว่าลิงบางตัวดู บางตัวเชื่อง บางตัวก็ขึ้นได้วันละหลายตัน บางตัวขึ้นไปปลิดลูกอ่อนลูกแก่คละกันไปหมด เมื่อทำงานไม่ถูกใจก็จะถูกเขียนตี ถูกลงโทษต่าง ๆ นานา บ้างก็ให้อุดอาหาร แล้วแต่เจ้าขอมันจะประเมินโทษที่มันทำงานให้ไม่ได้ตั้งใจประสงค์

เนื่องจากเป็นลูกชาวสวนมะพร้าว ตั้งแต่ครูสมพร แซ่โค้ว เกิดมาจำความได้ก็เคยชินกับภาพของลิงขึ้นมะพร้าว ลิงถูกเขียนตี ถูกกดหัวแช่น้ำ ถูกทรมาน ส่งเสียงร้องด้วยความเจ็บปวด ประกอบกับแม่ซึ่งมีจิตใจเมตตา กรุณานึกถึงชีวิตของตนเองที่ต้องพลัดพรากกระหระเห่ร้อนจากบ้านเกิดตั้งแต่ยังเล็กทั้ง ๆ ที่เป็นผู้หญิงตัวคนเดียวหลายครั้งลิงที่มารับจ้างขึ้นมะพร้าวในสวนของตนส่งเสียงร้องด้วยความเจ็บปวดทรมาน จะสั่งให้ลูกชายคือเด็กชายสมพร แซ่โค้ว ในสมัยนั้นไปออกไปดู ด้วยความเป็นเด็กเห็นอะไรก็มาเล่าให้แม่ฟังจนหมด แม่รู้ว่าลิงถูกเจ้าของเขียนตีได้รับความเจ็บปวดทรมานเพราะการมารับจ้างขึ้นมะพร้าวมาก ตั้งแต่นั้นมาจึงสั่งห้ามจ้างลิงมาขึ้นมะพร้าวในสวนของตนเด็ดขาด โดยให้เหตุผลว่าจะไม่เป็นสะพานเชื่อมให้คนทรมานลิง และสั่งลูก ๆ ทุกคนห้ามทรมานสัตว์ ห้ามจับลูกนก ลูกกามาเลี้ยง มะพร้าวในสวนนี้จะต้องปล่อยให้หล่นลงมาเองแล้วจึงเก็บขาย ทำให้ราคาตก เพราะมะพร้าวที่หล่นเองจะเป็นมะพร้าวที่แห้งและแตกหน่อเนื้อจะบางมาก ต้องทำเป็นมะพร้าวแห้งส่งขายตลาด เมื่อขายมะพร้าวได้ในราคาที่ดีฐานะของครอบครัวนี้จึงเกิดความลำบาก ลูก ๆ อด ๆ ยาก ๆ การเงินการทองไม่สมบูรณ์ ครูสมพร แซ่โค้ว จึงเรียนหนังสือได้แค่ชั้น ป.4 หมดโอกาสที่จะเรียนหนังสือในระดับที่สูงขึ้นได้ ความรู้สึกน้อยเนื้อต่ำใจเหล่านี้ตกอยู่ภายใต้จิตสำนึกของครูสมพร แซ่โค้ว ตลอดมา คิดอยู่ในใจว่าทำไมแม่ของตนจึงมีความคิดไม่เหมือนแม่ของคนอื่นเขา ยอมปล่อยให้ครอบครัวได้รับความยากลำบากทั้ง ๆ ที่ไม่น่าจะเป็น ไม่เข้าใจความรู้สึกของแม่ตัวเองเลย แต่ก็ไม่ย่อท้อ หมั่นหาความรู้ เรียนหนังสือด้วยตนเองเสมอมา

พอพี่น้องทั้งสี่คนของครูสมพร แซ่โค้ว โตพอที่จะทำงานได้พ่อแม่ก็ตายจากไป ไม่มีโอกาสที่จะได้ทดแทนบุญคุณ เมื่อแม่ตายนึกถึงคำพูดคำสั่งสอนของแม่ ทำให้รู้ว่าตอนที่แม่มีชีวิตแม่เป็นคนมีใจเป็นกุศล มีจิตใจเมตตา กรุณา แม่เป็นผู้ประเสริฐ ตอนแม่อยู่ไม่เข้าใจแม่ว่าทำไมไม่ให้ลิงมาขึ้นมะพร้าวในสวน มะพร้าวจะได้มีราคาเก็บเงินได้มาก แต่กลับยอมลำบากยอมลดรายได้ของตัวเองเพื่อไม่ให้สัตว์ถูกทรมาน พร่ำสอนต่าง ๆ นานา ให้ลูกมีใจเมตตา กรุณาเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ต่อเพื่อนมนุษย์และสัตว์ เกิดชาติหน้าจะได้ไม่ต้องไปใช้กรรมไม่ลำบากเหมือนแม่ในชาตินี้

ทุกถ้อยคำที่แม่พร่ำสอนลูกไม่เข้าใจ ดังที่ครูสมพร แซ่โค้ว บรรยายถึงความรู้สึกตอนหนึ่งว่า “ตอนนั้นไม่เข้าใจแม่ แม่สูงเกินกว่าที่เราจะเข้าใจ เหมือนนกที่บินสูงเกินไปจนเราไม่รู้ว่ามันเป็นนกอะไร พอหลังจากไม่มีแม่แล้วก็กลับคิดได้ รู้ว่าแม่มีค่าที่สุดในชีวิต แม่เป็นยอดของผู้หญิงเสียสละ ลงจากภูเขาลงถึงรู้ว่าภูเขานั้นสูง” เมื่อรู้ว่าแม่ไม่ยอมเห็นลิงหรือสัตว์ถูกทรมาน จึงเกิดความคิดที่จะทดแทนบุญคุณ โดยหาทางช่วยลิงไม่ให้ถูกเขียนตี ถูกทรมานอีกต่อไป คิดตั้งโรงเรียนฝึกลิงขึ้น เพื่อให้ลิงมีทักษะ มีประสิทธิภาพในการขึ้นมะพร้าว เพราะเท่าที่เห็นคนอื่นเขาฝึกกันคิดว่าตัวเองก็ฝึกได้ และจะใช้วิธีฝึกด้วยการให้ความรัก ความเมตตาแทนการทุบตี เพื่อสร้างกุศลทดแทนบุญคุณของแม่

เมื่อคิดทำก็เริ่มหาความรู้ หาที่ปรึกษาและเปิดโรงเรียนสอนลิงเมื่อมีอายุ 17 ปี ท่ามกลางเสียงซุบซิบ นินทา เสียงหัวเราะของเพื่อนบ้านว่า นายสมพร แซ่โค้ว มีความคิดผิดเพี้ยนไปจากชาวบ้าน ความคิดไร้สาระจะเป็นไปได้อย่างไร ใครจะนำลิงมาจ้างให้ฝึกอะไรต่าง ๆ นานา แต่ครูสมพร แซ่โค้ว ไม่สนใจสิ่งเหล่านั้น ตั้งหน้าหาความรู้ต่าง ๆ จากผู้รู้ จากผู้ที่มีประสบการณ์ โดยคิดว่าต่างคนต่างก็มีความคิดความสามารถไม่เหมือนกัน

คนหนึ่งรู้อย่างหนึ่งหลายคนก็รู้อย่างหลายอย่าง หากได้นำมาประมวลรวมกันก็จะได้ทักษะหลายๆ ด้าน จากผู้รู้หลายคน ซึ่งดีกว่าคิดเองทำเองอยู่คนเดียว จนกระทั่งได้พบกับผู้เฒ่าคนหนึ่งที่ครูสมพร แซ่ไคว้ ยอมรับว่าเป็นคนสำคัญที่สุดในชีวิตการฝึกลิงของแก โดยบรรยายบุคลิกของผู้เฒ่าคนนั้นให้ฟังว่า

“ผมเจอคนที่มิบุญคุณ บุคคลคนนั้นเป็นคนจน อยู่กระท่อมเล็กๆ บ้านโตบ้านไม่มี มิไม้พาดอันเดียว มิแมวตัวหนึ่ง มิหมาตัวหนึ่ง ลูกเมียไม่มี นุ่งกางเกงขาก๊วยตัวเดียว เสื้อผ้าอื่นไม่มีแกนุ่งเหมือนกับเปลือยทั้งวัน แต่คุณธรรมของแกสูงเหลือเกิน”

จึงปรึกษาแกว่าจะสอนลิงได้หรือไม่ ผู้เฒ่าบอกว่าสอนได้ ครูสมพร แซ่ไคว้ พุดย้าว่า สอนโดยไม่มี การเขียนตี ท่านผู้เฒ่าบอกว่า

“ตีทำไมตีให้โง่”

แล้วขยายความเป็นเชิงให้สดว่า

“อยากดูปลาต้องให้น้ำใส อยากสอนให้สัตว์มีสมาธิ ปัญญา มีสติ ต้องให้จิตของเขาสงบเสียก่อนแล้ว จึงจะสอน”

ผู้เฒ่าคนนั้นกล่าวว่าอินทรียั้งหกที่ควบคุมร่างกายเป็นเรื่องสำคัญ สมัยนี้โรงเรียนต่างๆ ไม่ได้สอนในเรื่องเหล่านี้กันเลย ไม่รู้ว่าตาดีคือตาอย่างไร ไม่รู้ว่าการกินที่ตื่นกินอย่างไร ไม่รู้ว่าการนอนควรนอนอย่างไร ไม่รู้ สัจธรรม ไม่รู้ธรรมชาติ จึงยากที่ประสบความสำเร็จในชีวิต ผู้เฒ่าบอกว่าถ้าจะฝึกลิงท่านจะช่วยสอนให้ แต่ตัวท่าน ไม่เคยฝึกลิงมาก่อนเลย ให้ไปดูคนอื่นเขาสอนว่าสอนกันอย่างไร แล้วค่อยมาปรึกษากัน

สรุปได้ว่า การฝึกลิงก็คือการหาวิธีสอนให้ลิงรู้จักเลือกเก็บเฉพาะมะพร้าวสีน้ำตาลคือมะพร้าวสุกเท่านั้น แต่โดยธรรมชาติของลิงจะชอบมะพร้าวสีเขียวเพราะเปลือกนิ่มเนื้อนิ่มกว่า เมื่อได้ข้อมูลมาแล้วลงมือฝึกกันโดย ผู้เฒ่าเป็นตัวรู้ ส่วน ครูสมพร แซ่ไคว้ เป็นตัวแรง ตัวรู้คือผู้มีประสบการณ์ ตัวแรงคือวัยหนุ่มสาว ดังที่คำ โบราณกล่าวถึงผู้มีประสบการณ์ว่า

“อาบน้ำร้อนก่อนเจ้าพอเข้าใจ”

หมายถึงว่าเกิดก่อนย่อมพบเห็นอะไรมากกว่า เช่นคนสมัยก่อนจะเดินทางไกลจะต้องให้มีผู้มี ประสบการณ์ร่วมเดินทางด้วย โดยบรรยายยกคำโบราณว่า

“ถ้าสามคนอายุไม่ถึงร้อยห้ามเดินทางไกล เพราะมิใช่วัยประสบการณ์”

และบรรยายเป็นเชิงแนะนำว่า

“ของที่กำลังจะหมดไปให้รีบคว้าไว้ก่อน”

หมายถึง ผู้เฒ่าผู้แก่ค่าความรู้ ตำรับตำรา คัมภีร์ กุมความลับต่างๆ มากมาย ไปเอาจากท่านเหล่านั้น เสียก่อนก่อนที่จะท่านจะตายไป เพราะกว่าจะสะสมความรู้ไว้ได้มากจนเรียกว่ามีประสบการณ์ก็ต้องใช้เวลาหลายปี อายุมากแล้วจึงรู้มาก และคนเหล่านั้นอาจตายไปเมื่อไรก็ไม่รู้ ควรรีบขอความรู้จากท่านเหล่านั้นเสียก่อน ก่อนที่ ความรู้จะดับไปตามคนเหล่านั้น

ครูสมพร แซ่ไคว้ กับผู้เฒ่าผู้เฒ่าช่วยกันวางแผนตั้งโรงเรียนฝึกสอนลิงตั้งแต่นั้นมา โดยผู้เฒ่าเป็นผู้ให้ ข้อมูลพื้นฐาน คอยชี้แนะให้คำปรึกษา ส่วนครูสมพร แซ่ไคว้ ก็ทำหน้าที่เป็นครูฝึกและหาความรู้จากแหล่งฝึกลิง ต่างๆ มาเพิ่มเป็นประสบการณ์ตลอดมา ฝึกตั้งแต่อายุ 17 ปี ปัจจุบันอายุ 60 ปี ฝึกมา 43 ปี โดยไม่มีวันหยุด และบรรยายให้ฟังว่า

“นักปราชญ์ไม่มีวันหยุด ไม่มีวันนักขัตฤกษ์ มีแต่เรียน การเรียนไม่ใช่เรียนแต่ในห้อง”

การศึกษาของแกทำตลอดโดยบอกว่า ได้อ่านหนังสือของท่านพุทธทาสภิกขุ เจอคำที่ติดใจสามคำคือ “กินข้าวจานแฉะ อาบน้ำในคู เป็นอยู่อย่างทาน” จึงเดินทางไปหา ผากตัวเป็นศิษย์ขอความรู้และปรึกษาหารือตลอดมาจนกระทั่งท่านพุทธทาสสิ้นบุญ

ก่อนลงมือฝึกสอนจะต้องมีการเตรียมความพร้อมดังนี้

ด้านอาคารสถานที่

อาคารเรียนและที่พักของลิง สร้างด้วยโครงไม้ตามธรรมชาติ หลังคามุงสังกะสี พื้นลาดคอนกรีตทั้งสี่ด้านโล่งไม่มีวัสดุใดๆ กัน ลมโกรกเย็นสบาย บริเวณพื้นที่ผูกลิงมีหญ้าแห้ง มะพร้าวแห้ง ใบมะพร้าวแห้ง และเปลือกมะพร้าวล้วนแต่เป็นสื่อน้ำตาลเหมือนสีมะพร้าวสุก ให้ลิงได้ใช้เล่นชุกชอนและคุ้ยเคี้ยวกับสีมะพร้าวสุกพอประมาณไม่ถึงกับรก

ความพร้อมด้านร่างกาย

ลิงที่รับมาฝึกที่โรงเรียนต้องมีอายุไม่ต่ำกว่า 1 ปี คนที่นำลิงอายุต่ำกว่า 1 ปีมาฝึก ครูสมพร แซ่โค้ว แนะนำว่าให้นำไปปล่อยป่า เพราะลิงยังไร้เดียงสาจะไม่มีสัญชาตญาณสัตว์ป่า เป็นต้นว่าได้ดื่มน้ำนมแม่ซึ่งจะช่วยสร้างโครงร่างที่แข็งแรง ผ่านการสอนวิธีการป่ายปีนต้นไม้ รู้จักต้นไม้มีพิษ ใบไม้มีพิษจากแม่ ลิงที่เหมาะสมที่จะฝึกอยู่ในช่วงวัยอายุ 2 - 3 ปี เมื่อรับเข้ามาในวิทยาลัยจะถูกนำมากักบริเวณไว้ 1 เดือน เพราะลิงมาจากป่าแปลกปลอมเข้ามาอาจจะมีโรคติดตัวมาเผยแพร่ไปติดตัวอื่นหรือติดคนได้ ทำการถ่ายพยาธิ ฉีดวัคซีน ถ้ามีแผลก็รักษาให้หายเสียก่อน เป็นการเตรียมความพร้อมด้านร่างกายให้เขา เมื่อผ่านขั้นตอนนี้แล้วก็ให้นำเข้าเรียนในระดับชั้นอนุบาล

หลักสูตรที่เปิดสอน

หลักสูตรการสอนได้จากการรวบรวมเอาข้อมูลความรู้ ประสบการณ์ของคนรุ่นเก่า ที่ใช้ฝึกลิงกันมาแต่โบราณ ซึ่งต่างคนต่างฝึก เหมือนฟุตบอลไม่มีโค้ช มวยไม่มีค่าย สะเปะสะปะเอาดีไม่ได้ ครูสมพร แซ่โค้ว ได้นำเทคนิควิธีการสอนมารวบรวมเป็นระบบ จัดระดับการฝึกจากง่ายไปสู่ขั้นตอนที่ยากขึ้น แบ่งเป็น 4 ระดับคือ

ระดับอนุบาล

เมื่อผ่านการเตรียมความพร้อมด้านร่างกาย ก็รับเข้าเป็นนักเรียนระดับอนุบาล เน้นการให้ความใกล้ชิดสนิทสนม สร้างความรู้สึกที่ดีๆ เพื่อให้ให้นักเรียนยอมรับครู ยอมรับสภาพแวดล้อมที่มีแต่สีน้ำตาลเหมือนสีมะพร้าวสุก ประกอบด้วยหญ้าแห้ง ใบมะพร้าวแห้ง เปลือกมะพร้าว มะพร้าวสุก ราวไม้ ซึ่งเป็นสีที่ลิงไม่ชอบและไม่คุ้ยเคี้ยวเหมือนอยู่ในป่า ครูฝึกจะเข้าตีสนิทวันละนิด ค่อยๆ เข้านานิ่งใกล้ๆ เก็บมะพร้าวหมูนมะพร้าวที่เจาะใส่รางเป็นสื่อการสอนให้ดู เป็นการฝึกสายตา ฝึกใจให้จำ จนสามารถเข้าใกล้และจับต้องได้ แล้วจึงฝึกทักษะการฟังคำสั่ง การใช้มือ ใช้เท้าหมูนมะพร้าว เมื่อศิษย์ไม่ทำตามครูทำเอง ไม่มีการทำโทษ ใช้จิตวิทยาให้ความรักความเมตตาเพื่อเอาชนะใจ จนศิษย์ยอมเป็นมิตรยอมเล่นด้วย ใช้เวลาฝึกวันละหนึ่งชั่วโมง เพื่อไม่ให้เกิดความเครียด ระยะเวลาจะถูกกล่าวด้วยโซ่เหล็กตลอด เนื่องจากนักเรียนไม่คุ้ยเคี้ยว กัดโซ่เหล็กเลือดกลบปากเป็นอาหิตย หากใช้เชือกผูกก็จะกัดสายหนีเข้าป่าทันที นักเรียนใช้เวลาเรียนในระดับอนุบาลประมาณ 1 เดือน มีการประเมินผลเป็นระยะผ่านกั

จะเลื่อนระดับขึ้นไปเรียนในระดับประถมศึกษา

ระดับประถมศึกษา

ระดับประถมศึกษา แรกๆ ยังคงถูกล่ามด้วยโซ่เหล็กทั้งเส้นอยู่ ถูกฝึกให้หมุนและถีบมะพร้าวสีน้ำตาลในสถานการณ์ต่างๆ ที่จัดให้ใกล้เคียงกับธรรมชาติมากที่สุดจนคล่อง โดยเน้นการใช้คำสั่งและการกระตุกเชือกส่งสัญญาณ ระดับนี้การหมุนมะพร้าวทุกครั้งผลมะพร้าวจะต้องขาดจากขั้วหล่นลงพื้น ฝึกการแก้ปัญหาเมื่อเชือกไปพันกับส่วนต่างๆ เพิ่มสถานการณ์ที่เป็นอุปสรรคให้แก้มากขึ้นเรื่อยๆ จนมั่นใจว่ารู้จักแก้ปัญหาและเอาตัวรอดได้แล้วก็ส่งขึ้นไปป็นต้นมะพร้าว ปฏิบัติการในสถานการณ์จริง เก็บมะพร้าวสูงจากต้นจนคล่อง ฝึกให้เก็บมะพร้าวที่หล่นจากต้นมารวมเป็นกองๆ เก็บมะพร้าวใส่กระสอบ เก็บขึ้นรถ ช่วยคอนช่วยหามมะพร้าวผ่อนแรงให้เจ้าของ ถึงขั้นนี้ถือว่าจบหลักสูตรประถมศึกษา เจ้าของสามารถจะมารับลิงของตนกลับไปใช้งานได้

ระดับมัธยมศึกษา

เจ้าของลิงมีความประสงค์จะให้เรียนต่อในระดับมัธยมศึกษา ซึ่งเน้นการฝึกให้ลิงสามารถช่วยเหลือตนเองในสถานการณ์ต่างๆ ได้มากขึ้น เช่น ลิงขึ้นไปเชือกเกี่ยวพันกับส่วนต่างๆ ของต้นมะพร้าวไม่สามารถช่วยตัวเองได้ถึงตายบ่อยๆ จะสอนลิงให้รู้จักธรรมชาติของเชือก รู้จักแก้อ่อนที่ถูกผูกขึ้นในลักษณะต่างๆ ให้กลับสู่สภาพธรรมชาติของเชือก

หลักสูตรการกระโดดหรือทอยโยนตัวระหว่างต้น เพื่อประหยัดเวลาและแรงงานอันเนื่องจากลิงต้องปีนขึ้นปีนลงต้นแล้วต้นเล่า หากต้นใกล้กันก็จะโยนโยนตัวข้ามไปเลย

หลักสูตรความปลอดภัยจากการนั่งซ้อนรถจักรยานยนต์ ซึ่งโดยธรรมชาติลิงจะชอบซุกซน เมื่อนั่งรถจักรยานยนต์ไปทำงาน ลิงอาจบอบของกินหรือของชอบกระโดดลงจากรถไปเก็บ แขนขาเข้าไปในล้อรถหักพิการมาก เมื่อลิงขาหักแขนหักถึงรักษาหายก็ไม่สามารถปีนเก็บมะพร้าวได้อีก เพราะจะเกิดการเสียวเมื่อบิดหรือถีบลูกมะพร้าว

ฝึกให้ช่วยผ่อนแรงเจ้าของ เช่น เก็บมะพร้าวที่หล่นลงไปน้ำ ช่วยคอน ช่วยหามเก็บมะพร้าวมากองเก็บมะพร้าวใส่รถ ช่วยขนอุปกรณ์และอาหารที่จะนำไปเข้าสวน เช่น น้ำ รองเท้า กระสอบ หมวก หรือเก็บเครื่องมือเครื่องใช้หลังจากเสร็จงานแล้วใส่รถ

จบหลักสูตรมัธยมศึกษาใช้เวลาในการฝึกประมาณ 1 ปี ลิงมีความพร้อมสูงมากในการปฏิบัติงานในสวนมะพร้าว ค่าเล่าเรียนตั้งแต่แรกเข้าจนจบหลักสูตรนี้ 20,000 บาทต่อตัว เมื่อจบแล้วทางวิทยาลัยจะแจ้งให้เจ้าของลิงมารับ และมาทำความรู้จักกับลิงประมาณ 10 วัน เพราะลิงจะไม่รู้จักเจ้าของเดิม จะรักสนิทสนมและให้ความไว้วางใจกับครูฝึกเพียงคนเดียว คนอื่นจะกลายเป็นคนแปลกหน้าสำหรับลิงหมด หากไม่มารับตามกำหนดที่แจ้งไปเจ้าของลิงจะต้องจ่ายค่าอาหารให้กับทางวิทยาลัยในส่วนที่เลยกำหนดรับกลับวันละ 7 บาท

ระดับอุดมศึกษา

หากนักเรียนตัวใดที่มีความสามารถหรือเจ้าของมีความประสงค์จะให้เรียนต่อในระดับอุดมศึกษา ซึ่งเป็นหลักสูตรพิเศษก็มีหลายหลักสูตรให้เลือกเรียนได้ โดยจ่ายค่าเล่าเรียนหน่วยกิตละ 4,000 บาท หลักสูตรระดับอุดมศึกษาได้แก่

หลักสูตรการเก็บพืชและผลไม้ชนิดอื่น เช่น มะละกอ ส้มโอ โดยอุ้มลงมาให้ไม่มีการปลิดทิ้งให้เสียหาย เก็บหมาก สะตอ กะท้อน พุทรา หักยอดไม้ เช่น ไข่เหล็ก สะเดา เป็นต้น

ที่สำคัญอีกอย่างคือ สอนให้รู้จักหลีกเลี่ยงอาหารที่อาจมีพิษในขณะที่เดินทางไปทำงาน หรือฝึกให้มีวินัย ไม่ให้เก็บผัก เก็บผลไม้ ที่พบระหว่างทางมากิน เพราะอาจมีการฉีดยา หรือมีสารพิษเจือปนซึ่งเป็นอันตรายต่อชีวิตของลิงได้

นอกจากนี้ครูสมพร แซ่ไคว้ บอกว่ายังมีการคิดค้นหลักสูตรอื่น ๆ ต่อไปอีก

สถานภาพและบทบาททางสังคมและวัฒนธรรม

ด้วยความมุ่งมั่นพากเพียร ทำให้ครูสมพร แซ่ไคว้ มีอาชีพและฐานะที่มั่นคง จากที่เคยเป็นเกษตรกรสวนมะพร้าว ก็มายึดอาชีพรับจ้างฝึกลิงเป็นหลัก อาชีพทำสวนมะพร้าวกลับเป็นอาชีพรอง วิทยาลัยฝึกลิงมีผลงานปรากฏโดดเด่นเป็นที่รู้จักกันทั่วไป มีคนระดับผู้นำทั้งไทยและต่างประเทศมาศึกษาดูงานเป็นประจำครูสมพร แซ่ไคว้ กลายเป็นคนที่มีชื่อเสียง ได้รับเชิญให้ไปบรรยายในที่ต่างๆ เป็นประจำ แต่เนื่องจากมีภาระต้องรับผิดชอบมาก ไม่สามารถไปให้การบรรยายนอกสถานที่ได้ มีนักท่องเที่ยว นักศึกษา นักวิชาการมาเยี่ยมเยียนมิได้ขาด จากการเป็นนักค้นคว้า นักปฏิบัติ นักอ่าน ประกอบกับเป็นคนที่ถูกพันคั้นเคยกับธรรมชาติสภาพของชาวบ้านป่า จิตสำนึกห่วงแทนทรัพยากรธรรมชาติ ในการบรรยายให้ผู้มาเยือนฟังแต่ละครั้ง ก็ยังได้ใช้โอกาสนั้น ชักจูงส่งเสริมคนอื่นให้เห็นคุณค่าและช่วยกันอนุรักษ์ธรรมชาติไปด้วย ตัวครูสมพร แซ่ไคว้ เอง รวบรวมเงินที่ได้จากการทำงานการบรรยายไปซื้อที่สร้างป่าปล่อยไว้ให้เป็นป่าธรรมชาติเพื่ออนุรักษ์พืชและสัตว์ ขณะนี้สร้างได้จำนวน 200 ไร่

บรรยายสอดแทรกศีลธรรม จริยธรรม

ในด้านสังคมวัฒนธรรม การบรรยายแต่ละครั้งของครูสมพร แซ่ไคว้ จะเน้นย้ำให้คนมีคุณธรรม สอดแทรกคติธรรมคำสอน ปลุกจิตสำนึกของคนให้สำนึกถึงคุณค่าของความเป็นมนุษย์ ซึ่งถือว่าถูกพัฒนาให้เหนือกว่าความเป็นคนธรรมดา รู้จักผิดชอบชั่วดี รู้บุญคุณผู้มีพระคุณ รำลึกนึกถึงขนบธรรมเนียมประเพณีอันดีงามตามแบบไทยๆ ที่บรรพบุรุษเคยประพฤติปฏิบัติสืบต่อกันมา ก่อให้เกิดสันติสุขขึ้นในสังคมนี้มาเป็นเวลาช้านาน วัฒนธรรมสมัยใหม่ที่แพร่สะพัดเข้ามาบางอย่างไม่เหมาะสมกับสังคมของเรา เพื่อให้ผู้ฟังเหล่านั้นได้นำความรู้กลับไปคิดไปพัฒนาตนพัฒนาครอบครัว โดยเจตนาให้สังคมนี้มีสันติสุข

กระตุ้นให้คนมีความมานะ อดทน ใฝ่ศึกษาหาความรู้

สอนให้คนมีความมานะอดทน ใฝ่ศึกษาหาความรู้ แม้แต่ตัวครูสมพร แซ่ไคว้ เองก็ทำเช่นนั้น มักจะพูดว่าตัวเองศึกษาต่ำความรู้น้อย แต่คำบรรยายฟังแล้ว ครูสมพร แซ่ไคว้ มีจิตวิทยา มีความรู้มาก รู้หลายด้าน เรียนหนังสือจบชั้น ป.4 แต่สามารถจับทกวี บทวรรณคดีที่เรียนในระดับมัธยม และบทกวีต่างชาติได้มากมาย แสดงว่าท่านศึกษาด้วยตนเองมาตลอด จนคนที่จบบัณฑิตศึกษาเทคนิคแนวคิด วิธีการทำธุรกิจของท่าน และตัวท่านเองสามารถบรรยายถ่ายทอดประสบการณ์ สิ่งที่ท่านรู้ได้ด้วยความมั่นใจ นอกจากขยันหมั่นเพียรเรียนรู้แล้วยังเป็นคนที่มีความอดทนทำงานประกอบอาชีพที่ไม่เหมือนใคร จนสิ่งที่หลายคนเคยมองว่าเป็นความคิดที่ไร้สาระ การกระทำที่หาความสำเร็จไม่ได้ให้กลายเป็นความจริง สร้างฐานะและชื่อเสียงจนเป็นที่ยอมรับจากคนไปทั่วได้

นำเสนอแนวคิดในการพัฒนาคน

บรรยายให้แนวคิดในการพัฒนาคน คนในวงการศึกษา ได้รับแนวคิดที่ครูสมพร แซ่ไคว้ ใช้สอนลิงก็ให้นึกย้อนถึงครูสอนคน คนสอนลิงสอนมา 40 กว่าปี ลูกศิษย์เป็นลิงที่ถูกส่งเข้ามาทุกตัวไม่ว่าโง่หรือฉลาดเกะกะเกรฝักที่โหนไม่ได้แล้วแต่ที่นี้รับ และสามารถฝักสอนให้ผ่านมีประสิทธิภาพเท่าเทียมกัน โดยเอาค่าเล่าเรียนเป็นเดิมพัน ถ้าฝักครบกำหนดเวลาแล้วไม่สำเร็จ นำลิงกลับไปโดยไม่ต้องจ่ายค่าเล่าเรียน แต่ที่ผ่านมาเจ้าของลิงต้องจ่ายค่าเล่าเรียนทุกคน เพราะนักเรียนสอบผ่านหลักสูตรโดยการยอมรับของผู้ปกครองคือเจ้าของลิง

หันมามองครูสอนคน หลายยุคหลายสมัยในหลายโรงเรียน การรับนักเรียนเข้าเรียนจะต้องสอบคัดเลือกเอาแต่นักเรียนที่เก่งเข้าเรียน เด็กไม่เก่งคัดออกไม่ยอมรับ แล้วหลงภาคภูมิใจตัวเองว่าตัวเองสอนดี สอนเก่ง โรงเรียนมีคุณภาพ เด็กสอบเข้าเรียนต่อได้มาก โดยที่ลืมนึกไปว่าเป็นเช่นนั้นเพราะได้เลือกเอาเฉพาะเด็กที่เก่งอยู่ก่อนแล้วมาฝักมาสอน ถ้าครูเก่ง โรงเรียนดีต้องรับเด็กได้ทุกประเภท เด็กที่เรียนอ่อนต้องสอนให้เก่งได้อย่างครูสมพร แซ่ไคว้ นี่ขี้ถึงจะเรียกว่าครูดี ครูเก่ง

ครูสมพร แซ่ไคว้ เตรียมความพร้อมด้านร่างกายให้ลิงก่อนจะฝัก คนก็ควรจะมีการเตรียมความพร้อมในด้านร่างกายก่อนเช่นกัน ก่อนเรียนควรตรวจสุขภาพ ฉีดวัคซีน ป้องกันโรค ถ่ายพยาธิ รักษาอาการเจ็บป่วยให้สุขภาพแข็งแรงแล้วค่อยเข้าเรียน

สภาพแวดล้อมในห้องเรียน ในโรงเรียน ควรจะล้อมรอบด้วยวิชาการตามหลักสูตร แต่จัดให้เป็นธรรมชาติ ให้เด็กเกิดความสนใจอยากรู้อยากเห็น เป็นการรับวิชาการจากความต้องการไม่ใช่บังคับ ครูควรใช้จิตวิทยาให้ความรัก ความเมตตา มากกว่าใช้กำลังและอารมณ์แทนการลงโทษด้วยการเฆี่ยนตี อย่างที่ครูสมพร แซ่ไคว้ สอนลิง เพราะคนพูดกันรู้เรื่อง สื่อสารกันได้ง่ายกว่าสอนลิง สอนลิงให้เก่งโดยไม่ต้องทำโทษได้ ทำไมจะสอนคนให้เก่งโดยไม่ต้องทำโทษไม่ได้

ควรเป็นครูด้วยจิตสำนึกรับผิดชอบ ทำหน้าที่ด้วยใจรักในหน้าที่ ความสำเร็จของลูกศิษย์คือผลผลิตที่มีประสิทธิภาพของครู เป็นสิ่งที่ควรภาคภูมิใจเป็นยาชูกำลังให้เกิดความมุ่งมั่นในการพัฒนาต่อไปข้างหน้าอย่างไม่หยุดยั้ง เน้นการทำตัวเองเป็นตัวอย่าง เน้นประสบการณ์ตรง ปฏิบัติจริง ให้นักเรียนเป็นศูนย์กลาง อุปกรณ์พร้อมและตรงเป้าหมาย การเตรียมการสอนต้องมีการวางแผนเป็นอย่างดี หากทำดังกล่าวผู้เรียนจะซึมซับรับวิชาการโดยที่ไม่รู้ตัวว่าถูกสอนไปแล้ว ดังที่บรรยายให้ฟังว่า

“ศึกษา วางแผน แทรกซึม ปฏิบัติ วัดผลงาน” หรือ

“พูดให้จำ ทำให้ดู อยู่ให้เห็น อย่ามีอารมณ์ สมถะ ใช้ชีวิตมักน้อยเพื่อรักษาทรัพยากร”

ที่สำคัญต้องประเมินค่า การสอนการทำงาน ต้องประกันคุณภาพเช่นเดียวกับครูสมพร แซ่ไคว้ ที่เอาเงินค่าเล่าเรียนประกันคุณภาพการสอนลิง

ผลกระทบทางด้านเศรษฐกิจ

ทางด้านเศรษฐกิจ การฝักลิงให้เป็นแรงงานที่มีประสิทธิภาพ ก็เหมือนกับการใช้แรงงานเพียงน้อยแต่ได้เนืองานมาก ย่อมเป็นการเพิ่มผลผลิตโดยไม่เพิ่มแรงงาน เมื่อผลผลิตออกได้ทันสินค้าก็มีคุณภาพ ย่อมจำหน่ายได้ราคาเพิ่มรายได้ให้กับเจ้าของลิงและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการใช้ประโยชน์จากลิงที่ผ่านการฝักจากวิทยาลัยแห่งนี้ทุกคน

เป็นแบบอย่างให้คนรู้จักค้นหาความรู้ ความจริงที่มีอยู่ในธรรมชาติรอบ ๆ ตัว

ครูสมพร แซ่ไคว์ บรรยายว่า

“เมื่อตอนเล็ก ๆ ครอบครัวลำบาก ฐานะยากจนจึงเรียนได้แค่ชั้น ป.4”

แต่จากการสัมผัสพูดคุยฟังการบรรยายของท่านแสดงให้เห็นว่าเป็นผู้มีความรู้ มีจิตวิทยาสูง มีข้อคิดคติที่เกี่ยวกับการศึกษาและแสดงว่าท่านเป็นคนชอบศึกษาหาความรู้ไว้มากซึ่งท่านบอกว่าความรู้มีอยู่แล้วตามธรรมชาติ ตัวอย่างคำบรรยาย เช่น

“ดอกไม้หล่นอยู่เกลื่อนป่า ผมเป็นนายมาลาเกิดหลังดอกไม้”

หมายถึงว่า วิชาความรู้มีอยู่ทั่วไปทุกหนทุกแห่ง ผู้ที่เกิดมาในโลกล้วนแล้วแต่สามารถค้นหาความรู้ได้ทุกเวลาทุกสถานที่

“เราเป็นศาสดา ทุกคำที่เราสอนมันมีมาก่อนเราเกิดเสียอีก เราเป็นผู้แสวงหาหรือค้นพบแล้วนำมาเรียบเรียงให้พวกเขาเท่านั้น”

หมายถึงว่า แม้แต่พระพุทธเจ้าเอง พระองค์ยังบอกว่าความรู้มีอยู่แล้วในธรรมชาติ มีมาก่อนที่พระองค์ประสูติเสียอีก พระองค์เพียงแต่ค้นพบแล้วนำมาเรียบเรียงเพื่อถ่ายทอดให้พวกเราศึกษาเท่านั้น พระองค์ไม่ใช่ผู้คิดความรู้

“คนทำดอกไม้ได้คือทำดอกไม้ประดิษฐ์ ดอกไม้ธรรมชาติในโลกนี้ไม่มีใครทำได้ นอกจากรดน้ำ พรวนดิน ใส่ปุ๋ย ดูหนอน ดูแมลง”

หมายความว่า ความรู้มีอยู่แล้วไม่มีใครสร้างความรู้ได้ สิ่งที่มนุษย์สร้างเป็นเพียงสิ่งแปลกปลอมไม่ใช่ธรรมชาติ

“เหมือนแม่บ้านปรุงอาหารเป็นทุกคน บางคนอาจจะปรุงดีมีฝีมือกว่าที่ร้านแต่เขาไม่เปิดห้องอาหารคนฝึกถึงเป็นมีมาก ผมเองยังต้องไปขอความรู้จากเขา เพราะบางทีมุมที่เขายื่นเขาเห็นชัดกว่าเรา มุมที่เรายื่นอาจจะไม่ชัดเหมือนเขา เราก็ต้องตามเขา ความรู้มีอยู่ในคนทุกคน เหมือนโบราณว่าไม้ทุกต้นมียอด”

เป็นการเปรียบเทียบให้เห็นว่าคนทุกคนมีความรู้ แต่อาจรู้คนละอย่าง

“ผมเองมีการศึกษาน้อย เป็นคนป่าคนดง ยอมรับทุกคนเป็นครู”

“ต้องทำโง่ท่ามกลางลูกศิษย์ที่ฉลาด เป็นแบบอย่างของคนที่จะแสวงหาความรู้”

“เสียงร้องของสัตว์จะมีอยู่ 3 ประเภท คือหนึ่งร้องหาคู่ สองร้องรื่นเริงสละบายอกสละบายใจ สามร้องด้วยความเจ็บปวด”

แสดงว่าสนใจศึกษาธรรมชาติของสัตว์

ศึกษาความรู้ในทางพุทธศาสนา จนสนิทกับท่านพุทธทาสภิกขุ และยังหาความรู้จากศาสนาอื่นด้วย เช่น จากคำบรรยายว่า

“ท่านพุทธทาสกล่าวว่า ผู้หญิงแปลว่าผู้มีสติ”

“วาจาของเด็กพระเยซูบอกว่าบริสุทธิ์”

การสันนิษฐานที่มาของชื่อลิงกิง เมื่อถามใคร ๆ ก็ตอบไม่ได้ว่าทำไมจึงเรียกว่าลิงกิง ก็ใช้หลักการสันนิษฐานจากการอ่านหนังสือแล้ววิเคราะห์อย่างมีหลักการณมีเหตุมีผลว่า ชื่อลิงกิงน่าจะมาจากคำว่า ลิงจับกิง สอนให้รู้จักเอื้อเพื่อเผื่อแผ่ รู้จักประมาณตน มีความเป็นธรรมชาติ คำบรรยายที่บ่งบอก ได้แก่

“คนที่เป็นครูต้องสอนศิษย์ได้ทุกคน จะเลือกรับเฉพาะคนฉลาดเท่านั้นไม่ได้ เพราะถ้าคัดเลือกโดยสอบเข้า เท่ากับปฏิเสธคนส่วนมากไม่ให้มีโอกาสเรียน แปลว่าสังคมมีการแบ่งแยกและทอดทิ้งคนที่สอบไม่ได้ แล้วเด็กที่สอบคัดเลือกเข้าเรียนที่ไหนไม่ได้หรือเด็กที่โง่งนั้น จะเอาไปไว้ที่ไหน ใครจะรับผิดชอบคนเหล่านั้น”

“ผมเก็บเงินได้จะซื้อที่สร้างป่า เพื่อนๆ จะว่าสูญเปลืองเปล่าเป็นแสนๆ ก็ช่างเขา ผมไม่สนใจ ปัจจุบันซื้อที่สร้างป่าไว้ 200 ไร่กว่าไร่ ปล่อยให้เป็ป่าธรรมชาติ สัตว์ได้อาศัย คนได้เก็บเห็ด หาเห็ด เห็ดผัก เอาหน่อไม้ไปกินไปขาย ได้กุศล”

สอนให้คนรู้จักมีความพอดี และสอนให้คนรู้จักประเมินตัวเองอยู่ตลอดเวลา โดยยกคำพูดของท่านพุทธทาสภิกขุมากล่าวบรรยาย เช่น

“กินข้าวจานแฉก อาบน้ำในคู เป็นอยู่อย่างทาน” และ

“หัวเผือกหัวมันใหญ่ขึ้นทุกปี พวกเรามีอะไรดีขึ้นมั่ง”

“การเป็นครูของเรา เรารวดความสามารถได้ไหม คนอื่นยกมือไหว้ถ่อมไปถ้าเราเป็ครู แต่เราไหว้ตัวเราเองได้ไหม”

สอนให้มีความกตัญญูรู้คุณ เริ่มด้วยการสำนึกในบุญคุณพ่อแม่ ผู้มีพระคุณที่เคยให้การแนะนำ ช่วยเหลือ ดังคำบรรยายที่ว่า

“ไม่เข้าใจแม่ แม่สูงเกินกว่าที่เราจะเข้าใจ นกบินสูงเกินจนเราไม่รู้ว่าเป็นนกอะไร พอหลังจากไม่มีแม่ แล้วก็รู้ว่าแม่มีค่าที่สุดในชีวิต แม่เป็ยอดของผู้หญิงเสียสละ ลงจากภูเขาแล้วถึงรู้ว่าภูเขานั้นสูง”

“ผมเจอคนที่มีบุญคุณ เป็คนมีคุณธรรม ยากจนบันไดบ้านไม่มี มีไม้พาดอันเดียว มีแมวตัวหนึ่งมีหมาตัวหนึ่ง ลูกเมียไม่มี ทุ่งกางเกงขาก๊วยตัวเดียว เสื้อผ้าอื่นไม่มีแขนงเหมือนกับเปลือยทั้งวัน แต่คุณธรรมเหลือเกิน”

“กองทัพเดินทางด้วยท้อง ใครให้ปากท้องกับกองทัพ ชาวไร่ชาวนาชาวสวนเกษตรกร”

เป็นครูที่ไม่ธรรมดา

เป็นครูเหนือครูธรรมดา บรรยายไปสอดแทรกคติธรรม ข้อคิดเตือนสติเตือนใจตลอดเวลา ทำให้ผู้ที่ได้ฟังเกิดการสำนึกอะไรหลายๆ อย่างที่ตัวเองเคยเดินผิดพลาด สามารถพูดกระแนะกระเหน็บผู้บริหารนักการเมืองอย่างถึงพริกถึงแก่น สร้างความตื่นเต้นชวนให้ติดตามฟังตั้งแต่ต้นจนจบการบรรยาย ไม่รู้สึกเบื่อ เช่น

“การเรียนต้องไปหา การปฏิบัติจะมาเอง”

หมายความว่า การหาความรู้ต้องพาตัวไปแสวงหา แต่การปฏิบัติทำให้ความรู้และทักษะเกิดขึ้นเอง

“การปฏิบัติเหมือนที่ลุ่ม การเรียนเหมือนที่สูง”

หมายความว่า การปฏิบัติมาก ๆ ความรู้จะไหลมาหาเองเหมือนน้ำไหลลงสู่ที่ลุ่ม แต่การเรียนต้องไปหาลำบากเหมือนการปีนขึ้นไปเอามาจากที่สูง คือได้มาลำบาก

“เป็เพียงคนเป็ง่าย แต่เป็มนุษย์ต้องมีการพัฒนาจิตใจให้สูง” หรือ

“ไม่ในป่าดมไป แต่ถ้าสร้างบ้านต้องแปรรูป”

หมายความว่า เป็เพียงคนเป็ได้ แต่จะเป็มนุษย์ต้องพัฒนาจิตใจให้สูงกว่าความเป็นคน ซึ่งได้บรรยายขยายความว่า

“เกิดมาเป็คนดมไป แต่ถ้าอยู่ให้มีประเพณีวัฒนธรรม ขนบธรรมเนียม ต้องแปรรูป แล้วสิ่งไรที่แปรรูปมนุษย์ละ ก็คือ วัฒนธรรม ศิลธรรม พุทธธรรม ศริธรรม พวกนี้แหละที่แปรรูปจากคนให้เป็มนุษย์”

“คนเรียนมากความรู้สูง คนร่ำรวยคือมั่งคั่งคือเศรษฐี แต่ถ้าไม่มีธรรมะก็หมดสภาพ เหมือนมหาโจรเหมือนขอทาน แต่อยู่ในเสื้อคลุม ในยูนิฟอร์ม”

การที่คนจะพัฒนาให้ดีขึ้น ตัวจักรสำคัญก็คือครู หรือผู้ที่ให้การอบรมสั่งสอน เมื่อศิษย์ไม่ดีขึ้นต้องโทษครู ดังคำบรรยายที่ว่า

“อันลูกตัวชั่วโหดโทษพ่อแม่ ถ้าศิษย์แท้ชั่วโหดโทษครูสอน ประชากรชั่วโหดโทษครู เจ้านครชั่วโหดโทษราชครู”

เน้นการทำตนเป็นแบบอย่างแทนการสอน เช่น

“ให้ครูตรงเถิด น้ำจะไหลตามรูปครู”

“ผู้นำต้องทำตัวอย่าง”

ไม่ควรทำตนเป็นผู้เผด็จการ เพราะจะไม่ประสบความสำเร็จที่แท้จริง ดังคำบรรยายว่า

“นักปกครองที่ดีผู้ถูกปกครองจะไม่รู้ว่าถูกปกครอง แต่ถ้านักปกครองเลวๆ ไปไม่กี่ก็ยิ่งเย็บกริบ”

“การเรียนถ้าถูกบังคับคุณจะไม่ได้รับความรู้ ถ้าเรียนโดยไม่ถูกบังคับวันไหน ดอกบัวจะบานขึ้นในเพลิงสีแดงทันที”

“คนเริ่มเดือดร้อน สัตว์ทั้งหลายก็รับกรรม ผู้ใหญ่เดือดร้อน ผู้น้อยรับกรรม”

เน้นให้รู้สังขารม ให้ความเป็นไปของธรรมชาติ เช่น

“ทุกสิ่งทุกอย่างเกิดขึ้น ดำรงอยู่ แล้วก็ดับไป”

ไม่ควรทำอะไรโดยไม่มีหลักการ เพราะผลตอบแทนไร้คุณภาพ ดังคำบรรยายที่ว่า

“ฟุตบอลไม่มีโค้ช มวยไม่มีค่าย”

สอนว่าไม่ควรยึดติดกับอดีตมากเกินไป ทั้งที่บางเรื่องก็ดี แต่ควรจะมีมองจากปัจจุบันไปสู่อนาคตจะดีกว่า

เช่น “พวกนั่งบนธรรมาสน์ มักจะอ้างชาติก่อน”

“แต่ท่านพุทธทาสบอกว่าให้เอาปัจจุบันเชื่อมต่อกับชาติหน้า”

สอนว่าถ้าทุกอย่างสงบ นิ่ง เป็นธรรมชาติ จะก่อให้เกิดปัญหา เช่น

“อยากดูปลาต้องให้น้ำใส อยากสอนให้สัตว์มีสมาธิ ปัญหา มีสติ ต้องให้จิตเขาสงบก่อนแล้วจึงจะสอน”

สอนให้รู้จักความพอดีดำเนินชีวิตบนทางสายกลาง ชีวิตจะไม่เดือดร้อน

“พระทุกคนที่เข้าบวชถูกสอนเรื่องปาก เรื่องกิน เรื่องหู เรื่องตา เรื่องนอน เรื่องนั่ง แต่พวกเราโรงเรียนปัจจุบันไม่ได้สอนเรื่องนี้ เรื่องอินทรีย์หกที่ควบคุมร่างกาย”

สอนให้รู้คุณค่าของผู้สูงอายุ ว่าเป็นผู้มีความรู้ มีประสบการณ์ เช่น

“ท่านเป็นตำรวจ ผมเป็นตำรวจ” หมายความว่า ท่านเป็นผู้มีประสบการณ์ มีความรู้ ร่วมมือกับครูสมพร แห้วได้เป็นตำรวจ หมายถึงคนหนุ่มที่ยังมีกำลังวังชา

“อาบน้ำร้อนก่อนเจ้าพ่อเข้าใจ” หมายความว่า เกิดก่อนย่อมเห็นอะไร ผ่านอะไร รู้อะไรมากกว่าคนที่เกิดทีหลัง

“ถ้าสามคนอายุไม่ถึงร้อยห้ามเดินทางไกล” หมายความว่า การไปไหนมาไหนไกลๆ ควรจะให้ผู้มีอายุหรือมีประสบการณ์ไปด้วย หากเกิดปัญหาอาจใช้ประสบการณ์ช่วยแก้ไขได้

“ของที่จะหมดริบคว่ำไว้เสียก่อน” หมายถึง ผู้สูงอายุ ที่มีความรู้ มีประสบการณ์ มีความลับต่างๆ มากมาย ให้พยายามหาความรู้จากท่านเหล่านั้น ก่อนที่ท่านจะตายไปพร้อมกับความรู้ที่ต้องดับสูญไปด้วย สอนว่าการเรียนรู้สามารถเรียนได้ทุกเวลา ทุกสถานที่ เช่น

“นักปราชญ์ไม่มีวันหยุด ไม่มีวันนักขัตฤกษ์ มีแต่เรียน การเรียนไม่ใช่เรียนแต่ในห้อง เพียงอย่างเดียว เรียนรอบตัว ทุกเวลา ทุกสถานที่”

การกระทำบางอย่างมันคุ้นเคยกันอยู่แล้วไม่ต้องฝึก แต่การฝึกให้ดีเป็นสิ่งที่ฝืนธรรมชาติ การฝึกให้เข้าถึง ธรรมชาติฝึกยาก จะคุ้นเคยกับสิ่งที่ปฏิบัติง่ายและใกล้ตัว เช่น

“ลิงกับต้นไม้ ปลากับน้ำ คนกับความชั่ว”

“อยากเมื่อไรได้เมื่อนั้นฉันจะบอก อย่าเที่ยวชอกแซกร้านโบราณถือ อยู่กับเหย้าเฝ้ากับบ้านงานฝีมือ นี่แหละคือเครื่องยั่วให้ล้มมา”

“อันรสแกงแต่งปรุงจรงปาก ชวนให้อายกไทยหิวติดชีวหา อีกเรือนเหย้าเฝ้ากำชับประดับประดา รุกิจนารี พร่อมหอมทวนลม”

“เสียงไซโยโห่ร้องลำพองคึก ชวนใหนักภาพซัดถึงสัตว์ป่า”

อย่าให้ตีคลุมว่า ถ้าพ่อแม่ทำไม่ดีแล้วลูกจะไม่ดีไปด้วย บางทีคนทำชั่วเพราะสถานการณ์บังคับ และไม่ส่งผลถึงลูกหลานเสมอไป โดยยกคำสอนของท่านพุทธทาสภิกขุมากล่าวบรรยายว่า

“คนที่พูดว่าผลไม้หล่นไม่ไกลต้นเป็นคำพูดของคนที่ไม่เห็นแก่ตัว”

ครูสมพร แซ่ไคว้ ยังได้ให้ข้อคิดคติเตือนใจต่างๆ มากมาย นับว่าคุ้มค่าในการสละเวลาไปเยี่ยมชมใน ครั้งนี้ ซึ่งบางคนมักจะมองว่าคนบ้านนอกบ้านป่า เป็นคนเขย ล้าสมัยห่างไกลการพัฒนา ถ้าจะมองว่าใช่ก็ถูกใน บางเรื่อง แต่ทุกสิ่งทุกอย่างที่อุบัติขึ้นมาในโลกนี้ธรรมชาติสร้างมาให้มีความสมดุลแล้ว มนุษย์มักจะฝืนธรรมชาติตลอดเวลา ช่างเผือกไม่ได้เกิดในป่าคอนกรีตแต่จะเกิดในป่าดง คนที่บอกกับใครๆ ว่าเป็นคนป่าคนดง มีการศึกษาน้อย แต่สามารถสร้างผลงานทำให้คนที่เป็นผู้ดีมีเกียรติมีการศึกษา มีหน้ามีตาอยู่ในสังคมเมือง ยอมรับในผลงาน ความ รอบรู้หลายด้าน สามารถฝึกสัตว์ที่มีวิถีชีวิตแตกต่างกับคนมากมาย ให้เข้าใจความหมาย ให้สนองความต้องการ ของคนได้ โดยให้ความรักความเมตตาเหมือนลูกหลานร่วมชายคาบ้านเดียวกัน ไม่ใช่กำลังกดขี่สัตว์ที่ด้อยกว่า แต่ทำไมคนที่สอนคน คนซึ่งมีวิถีชีวิตเหมือนกัน พูดจากรู้เรื่อง ยังต้องใช้อารมณ์ ใช้กำลังทำร้ายกัน ช่มชู้กัน น่าจะมาคิดทบทวนดูว่าวิธีการสั่งสอนอบรมที่ใช้กันในโรงเรียนปัจจุบันนี้เหมาะสม ประสบความสำเร็จเป็นที่น่า พพอใจแล้วหรือยัง แต่อย่างน้อยวิธีการแนวคิดวิธีการใหม่ๆ ของครูสมพร แซ่ไคว้ น่าจะมีการนำมาคิดประยุกต์ ใช้ได้เป็นอย่างดี เพราะเป็นตัวอย่างของคนทำงานด้วยจิตสำนึกและมีความรับผิดชอบ ครูสมพร แซ่ไคว้ มีการ ประเมินผล ประกันคุณภาพการเรียนการสอนและถ้าไม่มีคุณภาพหรือไม่ถูกใจผู้ปกครองก็ไม่รับเงินค่าเล่าเรียน